

## Az Építésügyi Tájékoztatási Központ lakossági szolgáltatórendszere

*Ha feltennénk a kérdést: Magyarországon melyek azok a szakirodalmi-szakmai információs szolgáltatások, amelyeket a legtöbben vesznek igénybe, töprengés nélkül rávágthatnánk: az Építésügyi Tájékoztatási Központ lakossági szolgáltatásai. A következőkben az e szolgáltatásokkal kapcsolatos ismereteinket frissíthetjük fel és mélyíthetjük el.*

A lakosság a magánépítkezések révén mindig is aktív résztvevője volt az építési folyamatnak. Szerepe különösen azóta vált meghatározóvá, amióta az állam a lakásprobléma megoldását gyakorlatilag az állampolgárok saját erőforrásaira hagyta. Az állam anyagi teherbíró képességének csökkenésével párhuzamosan az évenként megépített lakások egyre nagyobb hányada a lakosság erőfeszítésének, jórészt saját munkaerejének, ismereteinek köszönhető. Ez azt jelenti, hogy a jelentős anyagi terheken kívül az építésben többnyire járatlan családokra a sokrétű ismeretszerzés gondja is ránehezedik. Megfelelő ismeretek híján a lakásszerzés, -építés labirintusaiban ui. nemcsak eligazodni nem lehet, hanem jelentős többletkiadásokkal is számolhat az, aki tájékozatlanul fog e feladathoz.

A magánépítők igénye, az építésnek és az épületeknek a környezettel való szoros kapcsolata, illetve az államnak a lakásellátás megoldásában való felelőssége szükségképpen magával hozta a lakásépítést támogató szolgáltatások rendszerének kialakítását. Ez a folyamat a világ számos országában végbement, és módszereiben, tendenciájában sok hasonlóságot mutat. Fejlettségének szintjei azonban az adott ország körülményeihez, állami részvételének mértékéhez, a lakossági igények alakulásához és a szolgáltatók érdekeltségéhez igazodnak.

Hazánkban a lakosság építéssel kapcsolatos érdekeit érvényesítő információs szolgáltatások terén az ÉTK kezdettől fogva kulcsfontosságú szerepet tölt be, akár a szolgáltatási rendszer kialakítását, akár működtetését nézzük. A magánépítést részint közvetett, részint közvetlen módon segíti elő. A magánépítésben közreműködő szakembereket és szervezeteket érintő közvetett módszerekre részleteiben itt nem kívánok kitérni, csupán példaként említem meg a magántervezők számára létesített periodikát, a hatóságoknak és vállalatoknak szóló, az építési engedélyezést, ellenőrzést, gyártást, értékesítést stb. segítő különböző információkat, kiadványokat, szabályzatokat.

Az ÉTK közvetlen lakossági szolgáltatásai az építés előkészítésének és lebonyolításának szinte valamennyi fázisát felölelik. Jellemüket tekintve ezek a következők:

- ▶ tanácsadás,
- ▶ műszaki tervek,
- ▶ kiadványok,
- ▶ kiállítások, rendezvények,
- ▶ filmek,
- ▶ építőanyag- és termékértékesítés, szolgáltatások közvetítése.

A tanácsadás már az előkészítés mozzanatában fontos szerepet tölt be. Az ingyenes szóbeli tanácsadás elsősorban a megfelelő tervek kiválasztására, illetve az építkezéssel összefüggő, széles skálán mozgó szakmai, eljárási, lebonyolítási és pénzügyi kérdésekre irányul. A cél az, hogy lehetőleg valamennyi kérdésre egy helyen kaphasson választ az érdeklődő.

Az egyes szakmai szervezetek készségétől, érdekeitől függően a tanácsadás komplexitása változó. Az ÉTK saját, jórészt az általa nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó tanácsadási rendszerével mindenestre sikerült néhány más lakossági építést segítő szervezet információs csatornáit összekötni (pl. a hitelfelvételek, anyagbeszerzés, hatósági ügyek területén). Sajnos az ilyen jellegű komplex szolgáltatás nyújtásában az ÉTK törekvéseit nem kísérte megfelelő támogatás, ezért ez nem válhatott még teljessé.

A tanácsadási funkció gyakorlása az ÉTK számára melleleg az információs igények alakulásának figyelemmel kísérésére is szolgál, s így szerves része az ún. visszajelző rendszernek.

A *műszaki tervek* – mint a legfontosabb információk hordozói és megjelenítői – állnak a lakossági szolgáltatási rendszer tengelyében.

Az ajánlott tervekkel való ellátás rendszere a magyarországi viszonyokra jellemző, tömeges, főként a családi házak építése iránti igények kielégítését tűzte ki célul, s mint ilyen, a magántervezők által szolgáltatott egyedi tervek mellett lényeges szerepet tett szert e téren.

Az ajánlott tervek elsősorban az ÉTK információs hálózatán keresztül jutnak el a lakossághoz. E szolgáltatás fő jellemzői:

- ▶ funkcionálisan korszerű, műszakilag hibátlan, esztétikailag színvonalas terveket kínál megvalósításra;

- ▶ hozzájárul a pazarló anyagfelhasználás elkerüléséhez;
- ▶ csökkenti a tervezési költségeket;
- ▶ felgyorsítja az építési folyamatot, lerövidíti a hatósági ügyintézési időt;
- ▶ az egyedi terveknél részletesebb és ellenőrzött információtartalma révén javítja a kivitelezés minőségét.

A tervellátás közel két évtizedes pályafutása alatt számottevő fejlődésen ment keresztül. A jelenlegi tervek a kezdeti títustervektől sok tekintetben különböznek. Megnövekedett információtartalmukon túlmenően a helyi építészeti hagyományok és értékek érvényesítése, a környezeti adottságok tiszteletben tartása került bennük előtérbe. Kialakult a megyei, illetve regionális tervek rendszere.

Az újabb tervek többsége lehetőséget ad olyan változtatásokra, amelyeket tájolási vagy egyéb helyszíni adottságok, családlétszámok és összetételek indokolnak (pl. alternatívák az ablakok, válaszfalak elhelyezésére vagy a tetőforma kiválasztására).

Tartalmi bővítést hoztak a rendszerbe az újabb, korszerűbb építőanyagok és szerkezetek beépítéséhez, illetve az egyes fontosabb munkák (pl. épületgépészet) kivitelezéséhez szolgáltatott műszaki rajzok. Ezenkívül a tervellátáshoz szorosan kapcsolódva, az anyagmegrendeléshez és kalkulációhoz szükséges anyagszükséglet-kimutatással és költségvetéskészítéssel is bővültek az ÉTK szolgáltatásai.

A tervállomány folyamatosan frissül, választéka bővül. A családi házak tervei sorházak, üdülők, zártkerti épületek, melléképületek és létesítmények dokumentációival (pl. szerszámkamra, szennyvízgyűjtő stb.) egészültek ki.

A kívánt terv kiválasztását tervkatalógusok segítik elő. Ezek a különböző tervek bemutatása mellett sok egyéb tudnivalót is tartalmaznak. A tervismertető lapokat az előzetes, elvi építési engedély megszerzéséhez is fel lehet használni.

Az ún. lakossági *kiadványok* a magánépítők számára elsősorban a szakszerű, gazdaságos kivitelezéshez közvetítenek nélkülözhetetlen ismereteket. Ismeretterjesztő szerepük az építészeti kultúra színvonalának emelésében, az új termékek és technológiák elterjesztésében is megnyilvánul. A következő néhány jellemző, de a kínálatot korántsem kimerítő példa jól illusztrálja az ÉTK ez irányú kiadói politikáját.

A kiadványok között közel két évtizedes sikeres múltra tekinthet vissza az *Építési 1x1* című sorozat, melynek legújabb, átdolgozott füzetei iránt napjainkban is nagy a kereslet.

A *Magánépítők kiskönyvtára* sorozat célja a saját (családi) munkaerő szakmai ismeretekkel való felvértezése.

Az építésben alkalmazott termékek, szerkezetek közötti eligazodáshoz ad támpontot a *Magánlakásépítés A-tól Z-ig* sorozat.

A szakmai témák iránt részletesebben érdeklődők igényeit elégítik ki az egyes szűkebb területekkel foglalkozó szakkönyvek (pl. *Csatornázás mindenkinek, Padlófűtés – lakóépület*).

Az ÉTK kiadványai nemcsak az építés szorosan vett szakmai kérdéseit tárgyalják, hanem egyéb, az építéssel, lakással, fenntartással összefüggő teendőkről, kötelezettségekről, jogokról is szólnak (pl. az áfa-visszafizetés módja, a magánépítkezés biztonsága, a lakásbérlők, lakásépítők jogai stb.).

A kiadói tevékenységhez szorosan kapcsolódik a terjesztés-értékesítés. Benne egyre inkább a komplexitás érvényesül, minthogy az ÉTK ma már nem szorítkozik kizárólagosan saját kiadványaira, hanem más kiadók építéssel kapcsolatos kiadványait is igyekszik értékesítő hálózata útján a lakossághoz eljuttatni.

A *kiállítások és rendezvények* közül elsősorban az Állandó Építésügyi Kiállítás (ÁÉK) szerepét kell kiemelni. A 2000 m<sup>2</sup> fedett és 3000 m<sup>2</sup> szabad területen található állandó kiállítás időszakos rendezvényeknek, bemutatóknak is rendszeresen helyet ad. A kiállított építőanyagok, szerkezetek, termékek és eljárások vizuális megismerését esetenként előadások egészítik ki. Keretei lehetőséget kínálnak a gyártók és felhasználók találkozására, a piaci igények felmérésére, új termékek és eljárások bevezetését elősegítő oktatásra és propagandára.

A tájékozódás hatékonyságának növelése érdekében az ÁÉK 18-as pavilonjában információszolgálat is működik, amely nemcsak az ÁÉK, hanem az ÉTK más egységeinek szolgáltatásait is közvetíti.

Az ÁÉK-t egészítik ki az ország különböző részeiben szervezett, egy-egy témakört felölelő kiállítások és a hozzájuk kapcsolódó rendezvények.

A *film- és videogyártás*, illetve forgalmazás az építészeti kultúra terjesztését, a szakmai ismeretek elsajátításának támogatását és az új termékek, eljárások propagandáját szolgálja. A filmek kölcsönözhetőek, a videokazetták megvásárolhatóak. A kiállításokat és az előadásokat esetenként "látványosan" egészítik ki az ÉTK által szervezett vetítések. Az ÉTK szamai filmjei a filmszínházakban is gyakran láthatók.

Az építkezések lebonyolításával kapcsolatos szolgáltatások közül az *építőanyagok és termékek értékesítésébe* való bekapcsolódás még aránylag rövid múltra tekinthet vissza. Ez a szolgáltatás fontos és eredményes része a komplexitásra való törekvésnek. Az építkező lakosság az ÉTK hálózatának útján – az alapszolgáltatás kiegészítéseként – szakmai tanácsot és segítséget is kap az igényelt építőanyag megrendeléséhez, a szükséges mennyiség kiszámításához stb. Az információk irodákban pl. falazóanyag, tetőcserép, tetőablak, nemes vakolat, kész beton, napellenző, sőt több faházféleség is megrendelhető.

Az ÉTK-n kívüli szervezetek szolgáltatásainak közvetítése a lakossági igények egy helyen való szakszerű kielégítését célozza. Pl. a víz- és csatornabekötések intézésének ez évben elindított félévállalása tovább szélesítette a lakossági szolgáltatások körét.



1. ábra Az ÉTK információs és bázisirodái

A szolgáltatások áttekintése után szólni kell az őket közvetítő *szervezeti háttéréről* is.

Az építési információk széles és komplex skáláját az ÉTK elsősorban nyolc információs irodája révén kínálja. Ezekben valamennyi szolgáltatás igénybe vehető. Az ÉTK ezen túlmenően 42 magánlakás-építési szolgáltató irodával is szerződéses kapcsolatban áll, ahol az ajánlott terveket szintén be lehet szerezni. E szolgáltató irodák általában az ajánlott tervek adaptálására is vállalkoznak, sőt közvetítésükkel más szolgáltatások (pl. építési engedély beszerzése, építőanyag-szállítás, gépkölcshözjárás stb.) is igénybe vehetők.

Az információs és bázisirodák hálózatát (1. ábra) az ország különböző településein 680 ÉTK-bizományos, főként községi tanácsi alkalmazott teszi teljessé. Tőlük a tervek ugyancsak beszerezhetők, és ingyenes tanácsadással állnak az építkezők rendelkezésére.

A magánérintés építésének segítése – kiemelkedő fontossága miatt – az ÉTK lakossági szolgáltatási rendszerében központi szerepet kapott. E rendszer kezdeti fejlődését főleg mennyiségi jellemzők mutatták,

majd a szolgáltatások minőségi fejlesztése és komplexebb tétele kapott hangsúlyt. Az építetők nem több, hanem változatosabb, magasabb információtartalmú tervcsomagokat igényeltek, és szívesen fogadták az építkezés megvalósítását megkönnyítő újabb szolgáltatásokat is. A továbbfejlesztés fő irányai egyértelműen kirajzolódtak, megvalósításuk azonban attól függ, hogy mennyire sikerül a gazdaságossági követelményeket kielégíteni, a szolgáltatások jövedelmezőségét biztosítani.

A magánérintés hazai információellátottságát áttekintve megállapítható, hogy a jelentős fejlődés ellenére a kívánatos szintet még nem érte el, mint ahogyan a magánlakás-építés szervezetsége, támogatási rendszere sem ért erre a szintre. A gazdasági helyzet romlásával egyre nehezebbé váló lakossági építés segítése megkívánná, hogy keretében a tájékoztatás fejlesztésének támogatása – mint a nálunk fejlettebb országokban – nálunk is állami feladat legyen.

Beérkezett: 1990. VII. 12-én.

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a **Tudományos és Műszaki Tájékoztatás 1985–1989. évfolyamainak** egyes – még meglevő – számainak kérésükre térítésmentesen megküldjük, hogy hiányos évfolyamaikat kiegészíthessék.

**Budapest, Pf. 12. 1428**  
**A TMT szerkesztősége**



## Magyarország Európában 1992 – információs program

**A hazai politikai és ipari elitnek minél előbb meg kell tanulnia "európai közösségiül". Miért tagadnánk: ez nehéz és szerteágazó stúdium lesz, amihez jól jön bármiféle segítség. Az Építésügyi Tájékoztatási Központ Magyarország Európában 1992 – információs program elnevezésű komplex tájékoztatási vállalkozását az építésügyi szakemberek minden bizonnyal szívesen fogadják. Célszerű, hogy a könyvtáros-szakirodalmi tájékoztató szakma is megismerkedjék vele.**

Napjainkban Európa különböző térségeiben mind gyorsabbá válnak a gazdasági és politikai változások. Ezek egyes jövőkutatók szerint az Európai Egyesült Államok kialakulásához vezethetnek el. Az addig vezető út azonban hosszú, és végpontjáig még meglehetősen sok akadályt kell leküzdeni. E folyamatnak azonban több lényeges közbülső állomása is van. Ilyen az egységes európai piac létrejötte, amelyre már csak alig két évet kell várni.

Az Európai Közösségek (EK) ui. elhatározták, 1992. december 31-ig ennek meg kell történnie. A tizenkét tagállamot (Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország, Portugália és Spanyolország) átfogó vállalkozás a 20. század történetében is példa nélküli. Célja, hogy új kiterjedést és rangot adjon az európai kontinensnek, ami nem kevesebbet jelent, mint hogy valamennyi (fizikai, technikai, pénzügyi) akadály elhárul a termékek és az emberek, a szolgáltatások és a tőke szabad áramlása elől. Az említett célok valóra váltásához szükséges együttműködési kötelezettséget az 1987. július 1-jétől érvényes Egységes Európai Okmány (*Single European Act* = SEA) tartalmazza, amelyet valamennyi tagország aláírt.

Az egységes belső európai piac megvalósítási folyamatának kiindulópontja az EK Bizottságának *A belső piac tökéletesítése* c. fehér könyve (1988). Benne (időrendben) rögzítve vannak azok a feladatok, amelyeket 1992 végéig a termékekre, szolgáltatásokra, emberekre és a tőkére nézve meg kell oldani. A bizottság harmadik jelentése (1988. március) részben aktualizálja és módosítja a fehér könyvben megfogalmazott intézkedési sorrendet.

A fentiekből kitűnik, hogy az egységes európai piac létrehozására irányuló munkálatok igencsak "sinen vannak". Az EK-n kívüli országok számára egyszerűen létparancs, hogy nyomon kövessék az előkészületeket, és kellő készséget szerezzenek a kitűzött időpontra, ha egyáltalán kapcsolatban akarnak maradni bármely közös piaci országgal. Esetünkben ez kétszeresen fontos követelmény, mivel

Magyarország nem csupán figyelemmel kívánja kísérni az újjáalakuló Európát, hanem mielőbb az Európához vezető felzárkózás útjára szeretne lépni.

A magyar vállalatok, üzletemberek számára sürgető kényszer az új technológiák, új nemzeti rendszerek kialakítása, a minőségi munka és élet feltételeinek megteremtése. A megújuló Európa "kesztyűjét" fel kell venni ahhoz, hogy a magyar cégek és szakemberek jelen lehessenek az új "belső" piacon. A "kesztyűfelvétel" első fázisában fontos szerepet játszik a minél alaposabb és maradéktalanabb informálódás.

Ehhez kíván hozzájárulni az Építésügyi Tájékoztatási Központ (ÉTK), amely már korábban – tehát: idejekorán – egy tanulmányban (*Dr. Karch Pál, Pál Eszter, Riegg Krisztina: Az 1992-es építőipari piacnyitás várható hatásai a Közös Piac országaiban*) és egy szemelvénygyűjteményben (*Az egységes európai piac 1992 – összeállította: Pál Eszter*) hívta fel a hazai szakemberek figyelmét makrokörnyezetünk radikális változásaira.

Az ÉTK már a fenti téma előkészítése során is kooperációt alakított ki a műszaki szabályozással foglalkozó hazai szervezetekkel (MSZH, ÉMI), és az ágazati minisztériumtól (ÉVM, KÖHÉM) ugyancsak hathatós segítséget kapott. Ezt azért érdemes megemlíteni, mivel az egységes európai piac létrejötte kitűzött időpont közeledésével egyre több a megismerésre váró információ, amit csak szervezett együttműködéssel lehet begyűjteni, feldolgozni és rendelkezésre bocsátani.

Az együttműködés kívánalma látszik megtestesülni abban a komplex információs szolgáltatásban is, amelyet az ÉTK ez év elején *Magyarország Európában 1992 – információs program* címen indított el partnereinek és a felelős államigazgatási szervek támogatásával.

A program célja, hogy – többek között – feltárja az EK-ban érvényes műszaki, kereskedelmi szabályokat, az ottani vásárlások lehetséges módját, az európai munkavállalás feltételeit, a különféle kutatási/fejlesztési programokba való bekapcsolódás lehetőségeit.

A tájékoztatás hitelességét, színvonalát a közös piaci dokumentumokból, speciális szakmai kiadványokból, videofilmekből és számítógépes adatbázisokból, illetve az ÉTK nemzetközi kapcsolatai keretében beérkező dokumentumokból származó információk garantálják.

Az ismertetett program egyik eleme az évi 12 alkalommal megjelenő *Tájékoztató*. A szerkesztőség szándéka szerint ez a kiadvány naprakész, mind a mindennapi munkához, mind a rövid és középtávú vállalati elképzelések megvalósításához nyújt információkat kutatási, szabályozási, vállalkozási és munkaerő-áramlási témákról, általában az EK-programok alakulásáról, azok legfontosabb eseményeiről.

Ízelítőül néhány cikk címe a *Tájékoztató* már megjelent számaiból rovatok szerint:

#### Közös piaci szervezetek

- ▶ Európai környezetvédelmi ügynökség alakul
- ▶ Az európai szabványokkal foglalkozó új albizottságok
- ▶ Az európai mélyépítési szövetség

#### Innováció és kutatás

- ▶ Az EK kutatási keretprogramja 1994-ig
- ▶ Az EK Egyesített Kutatási Központja
- ▶ A kutatók és a kutatás támogatása

#### Szabványosítás, szabályozás

- ▶ Közös Piac 1992: a szabályozás helyzete
- ▶ Építőipari szabványok és a minőség ellenőrzése

#### Iparjog

- ▶ Az európai iparjogvédelem integrációs kérdése

#### Oktatás, képzés

- ▶ Oktatási stratégia 1993-ig
- ▶ A LINGUA-program végrehajtása
- ▶ A fiatalok szakképzése

#### Vállalkozási és munkaerőpiac

- ▶ A nyugat-európai piac szükségszerű átalakítása 1992-re
- ▶ Alvállalkozás: egy stratégia az 1992-es vállalkozáshoz
- ▶ Jó irányban változhat az építész felelőssége

#### Konferenciák, szimpóziumok

- ▶ Számítógéppel segített energiamenedzsment
- ▶ Épületgépészeti konferencia
- ▶ Alkalmazott utópiák vására

Az információs program másik kiadványi eleme az esetenkénti megjelenésű *Információs füzetek* c. sorozat. Ennek egyes számai azt foglalják össze, hogy valamely speciális témakörben mi a közös piaci elgondolás, és milyen a hozzá kapcsolható magyarországi helyzet. A sorozat érdekeltsege az EK-n belüli együttműködéstől kezdve a munkaerő-áramlás helyzetén, a kereskedelmi tevékenység lehetőségein, a pénzügyleteken, a biztosításon, a versenypolitikán és a szerződéskötési módokon át az építőipari termékekre vonatkozó irányelvekig terjed.

Az Információs füzetek már megjelent számai a következők:

- ▶ Az Európai Közösségek felépítése és programja
- ▶ Kutatás és fejlesztés Európában
- ▶ Az Európai Gazdasági Közösség kereskedelmi politikája
- ▶ Beszerzés és építés az integrált európai piacon
- ▶ Az építőipari termékek irányelve
- ▶ Az előkészületben lévő füzetek témái:
- ▶ Eladni a nyugat-európai piacon
- ▶ Az Európai Gazdasági Közösség környezetvédelmi politikája
- ▶ A munkaerő-áramlás szabályozása a határok nélküli Európában

Az információs programot a kiadványi tájékoztatóson kívül szemináriumok, konzultációk, videoműsorok és külföldi tanulmányutak egészítik ki, hogy ezáltal is könnyebbé váljék a hazai piaci stratégiák megfogalmazása, az üzleti kapcsolatok kialakítása, a közvetlen kapcsolatteremtés.

A különféle rendezvények egy-egy résztémakörre vonatkoznak. Mivel a szakértők irányítják őket, a lehető legközvetlenebb tájékozódást, ismeretszerzést teszik lehetővé.

Az első rendezvényi példa az 1990. április 25-én megtartott *osztrák-magyar szeminárium*, amely a két ország gazdasági építőipari együttműködésének lehetőségeivel, e lehetőségek várható alakulásával foglalkozott, miközben – természetesen – figyelemmel volt az új európai körülményekre. Az Osztrák Gazdasági Kutatóintézet (Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung = WIFO) munkatársai és a magyar szakértők a következő témákban tartottak előadásokat:

- ▶ Ausztria és Magyarország az egységes európai piacon
- ▶ Az építőipar az egységes európai piac szemszögéből
- ▶ Termékengedélyezés és terméktanúsítás az Európai Közösségek országaiban
- ▶ Magyarország Európában 1992 – információs program

A nagy érdeklődésre való tekintettel a szemináriumon elhangzottakat az ÉTK kiadványként is megjelentette.

Az információs program videoműsorai az 1992-re való felkészülés szükségességének okait kívánják feltárni azzal, hogy bemutatják az EK-t és döntési folyamatait, az európai piac változásait, a cégek felkészülésének elindulását stb.

A *CONSTRUMA 90* nemzetközi építőipari szakkiállítás ideje alatt több alkalommal is bemutattuk a következő EK-kazettákat:

- ▶ Az egységes európai piac
- ▶ A kutatás és fejlesztés feladatai
- ▶ BRITE/EURAM (ipari technológiák/korszerű anyagok)

Az 1992-re való felkészülés jegyében az EK tagországaiban folyamatosan szerveznek nemzetközi szimpóziumokat, konferenciákat és kiállításokat. Ezekre az eseményekre az információs program tanulmányutakat szervez a hazai, kifejezetten a témával foglalkozó szakemberek részére. Közülük

kiemelkedett az *IFAT '90 nemzetközi vásár*, amely a környezetvédelem nagy bemutatója volt. Ezen a szennyvízkezeléssel és -tárolással foglalkozó eseményen 23 ország mintegy ezer kiállítójával ismerkedhettek meg az általunk szervezett tanulmányút résztvevői.

Az ÉTK számítógépes rendszere lehetővé teszi, hogy online kapcsolatba lépjen a legkülönbébb nyugati központokkal és hálózatokkal. Az így elérhető adatbázisok folyamatos információt nyújtanak az európai integrációról, az egységes európai piac kialakulásáról. Különösen a Dialog hálózat PROMPT és INFOMAT, valamint INFOTRADE EC 1992 adatbázisa érdemel ebből a szempontból figyelmet.

A műszaki, gazdasági szabályozókon kívül fontos tényező a vállalkozások mikéntjének megismerése is. Ezért a vállalkozói alkalmazkodóképesség megítéléséhez szükséges piacelemzések, tanulmányok és útmutatók közreadása sem maradhat ki az információs program további terveiből. A program egy későbbi szakaszában szakértői (műszaki, jogi, közgazdasági) tanácsadás és oktatás keretében kívánjuk felkészíteni a különböző képzettségű szakembereket az egységes európai piac követelményeire. Ez utóbbi egyik formáját az Építésügyi Továbbképző Vállalattal közös szervezésű tanfolyamok reprezentálják, amelyek tavaszi kurzusait összel további előadás-sorozatokat követik.

A program tervei között szerepel a megbízásra működő szakértői véleményezés (pl. piacvizsgálat), s nem maradnak ki közülük az ÉTK hagyományos szolgáltatásai (fordítás, másolatkészítés stb.) sem.

Az ÉTK feltett szándéka, hogy felzárkózzék ahhoz a közös piaci tervhez, miszerint az EK az egységes nyugat-európai piac kialakítása után közel 200 információs központot kíván létrehozni. Ezt a szándé-

kukat erősíti, hogy Magyarország és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (European Free Trade Association = EFTA) 1990. június 13-án aláírta együttműködési nyilatkozatát, továbbá hogy az EGK (várhatóan még ez évben) magyarországi képviselőt nyit Budapesten.

A Magyarország Európában 1992 – információs program kapcsán az ÉTK olyan intézménnyé szeretne válni, amely speciális helyzeténél fogva a magyar vállalatoknak naprakész információt tud nyújtani az építéssel és az épített környezettel összefüggő közös piaci szabályokról, üzleti lehetőségekről. A későbbiekben olyan országos szintű komplex szolgáltatás kialakítása a cél, amely európai szintű kapcsolatokkal segíti elő az EK-hoz való felzárkózást. Ennek megvalósításához szükséges mindazon hazai szervezetek összefogása, amelyek képesek a magyar vállalkozók részére (műszaki, szabályozási, jogi stb.) információt szolgáltatni.

A piacgazdasági integráció "légneművé" teszi az államhatárokat, és lényegesen megnöveli a gazdasági akcióteret, a mobil termelési tényezők mozgásszabadságát. Ezek eredménye a K+ F együttműködés és a fejlett technikák hasznosításán alapuló piaci verseny fokozódása lesz. Ezért valamennyi hazai szakembert, gazdálkodó szervezetet figyelmeztetnünk kell arra, hogy sürget az idő az európai belső piac versenyfeltételeinek megismerésére, elsajátítására. Ennek a folyamatnak szükséges lépése a megfelelő információ beszerzése.

Összegezésként úgy véljük, hogy az információs program szolgáltatásai révén szakszerű segítséget nyújt a hatékony piaci stratégiák elkészítéséhez és az új üzleti kapcsolatok kialakításához.

Beérkezett: 1990. VII. 12-én.

## Dokumentumküldésben már Európához számítanak minket

A könyvtárközi kölcsönzés és dokumentumszolgáltatás 1988. évi nemzetközi konferenciáján (1988 International Interlending and Document Supply Meeting) *Christian Lupovici* előadást tartott az európai dokumentumszolgáltatásról. Az európai nemzetközi dokumentumküldő központok felsorolásába, amelyet az IFLA adataira alapozott, kilenc EGK-ország és öt további nyugat- és észak-európai ország illetékes központja mellett már az Országos Széchényi Könyvtár megfelelő részlegét is bevette.

Értékelése szerint az európai nemzetközi dokumentumküldés forgalmát tekintve messze kiemelkedik a szolgáltatók közül a brit BLDSC. Kiemelkedő még a nyugatnémet TIB és a francia INISTI forgalma is.

/Information World Review, 45. sz. 1990. p. 25./

(Válas György)

## A Lenin Könyvtár automatizálása

A Lenin Könyvtár a VTLS-rendszert (USA) választotta számítógépesítési igényeinek kielégítésére. A VTLS szoftvert "méretre szabják", hogy képes legyen a cirill betűk, az ISO 6937/2 jelkészlet és a szovjet MARC-formátum kezelésére.

A Lenin Könyvtár a hatodik nemzeti könyvtár, amely a VTLS-t fogja alkalmazni a National Library of Scotland, a National Bibliographic (Resource) of Finland, a National Gallery of Art Library (Washington, D. C.), a National Agricultural Library (Beltsville, Md., USA) és a National Library of Malaysia után.

/Advanced Technology Libraries, 18. köt. 6. sz. 1989. p. 4–5./

(Papp István)